

DECYZJA RADY (WPZiB) 2022/2320**z dnia 25 listopada 2022 r.****dotycząca unijnego wsparcia dla realizacji projektu „Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe”**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z 2016 r. podkreślono, że Unia zwiększy swój wkład w bezpieczeństwo zbiorowe.
- (2) W Strategii Unii z 2018 r. na rzecz zwalczania nielegalnej broni palnej, broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do tych rodzajów broni, zatytułowanej „Zabezpieczanie broni, ochrona obywateli” zauważono, że Unia wykorzysta odpowiednie instrumenty, aby wesprzeć badania i rozwój w dziedzinie rzetelnej i niedrożej technologii w celu zabezpieczenia BSiL i amunicji do tych rodzajów broni oraz ograniczenia ryzyka ich przenikania. Ponadto w swoich konkluzjach dotyczących przyjęcia strategii Rada odnotowała zmianę warunków bezpieczeństwa, w tym zagrożenie terroryzmem wewnątrz Unii, a także rozwój sytuacji w zakresie projektowania BSiL i odnośnych technologii mający wpływ na zdolność rządów do stawienia czoła temu zagrożeniu.
- (3) W komunikacie Komisji z 2018 r. zatytułowanym „Sztuczna inteligencja dla Europy” zauważono, że wiodącą zasadą wszelkiego wsparcia badań związanych ze sztuczną inteligencją (SI) będzie rozwój „odpowiedzialnej SI”. Zauważono ponadto, że ponieważ SI z łatwością funkcjonuje ponad granicami państw, tylko globalne rozwiązania w tej dziedzinie będą zrównoważone oraz że Unia będzie zachęcać do stosowania SI i – ogólnie – innych technologii, aby pomóc w rozwiązywaniu globalnych wyzwań i wspierać wdrożenie porozumienia z Paryża oraz sprzyjać osiągnięciu celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- (4) W sprawozdaniu z 2021 r. dotyczącym obecnych zmian w nauce i technologii oraz ich potencjalnego wpływu na międzynarodowe działania na rzecz bezpieczeństwa i rozbrojenia Sekretarz Generalny ONZ odnotował rosnące obawy, że rozwój nauki i technologii mających znaczenie dla bezpieczeństwa i rozbrojenia przekracza ramy normatywne i ramy regulacyjne pozwalające zrozumieć ryzyko i nim zarządzać.
- (5) Unia pragnie przyczynić się do bezpieczeństwa zbiorowego i do wykorzystywania możliwości oferowanych przez nowe technologie, a także do sprostania wyzwaniom, które one powodują, zwłaszcza w odniesieniu do wielostronnego systemu rozbrojenia i kontroli zbrojeń.
- (6) Unia powinna wesprzeć realizację projektu „Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe”,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Z myślą o realizacji „Globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej” oraz z uwzględnieniem strategii Unii na rzecz zwalczania nielegalnej broni palnej, broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do tych rodzajów broni zatytułowanej „Zabezpieczanie broni, ochrona obywateli”, a także komunikatu Komisji zatytułowanego „Sztuczna inteligencja dla Europy”, Unia wspiera realizację projektu „Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe”.

2. Działania w ramach projektu, które mają być wspierane przez Unię, powinny mieć następujące cel szczegółowy wspierania prac realizowanych przez Instytut Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR) w ramach prowadzonego przez niego programu w zakresie bezpieczeństwa i technologii (SECTEC) w celu zwiększenia wiedzy i zrozumienia nowych i powstających technologii mających znaczenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego.
3. Działania w ramach tego projektu będą w szczególności dotyczyć:
  - a) monitorowania, identyfikowania i ulepszania zrozumienia nowych i powstających technologii, a także nowatorskich zastosowań bardziej ugruntowanych technologii, tak by zapewnić osobom opracowującym polityki i decydentom przystępną wiedzę na temat badanych obszarów technologii, opartą na rzetelnych pod względem technicznym i naukowym dowodach;
  - b) próby lepszego zrozumienia, w jaki sposób można wykorzystywać nowe technologie prorozwojowe i jakie efekty mogłyby one osiągnąć w kontekście bezpieczeństwa. Prace prowadzone w ramach tego filaru będą również koncentrować się na rosnącej konwergencji różnych technologii i ich interdyscyplinarnych zastosowaniach, a w szczególności na tym, jak postępy w zakresie technologii prorozwojowych kształtują przyszłe konflikty i pola walki;
  - c) badania kwestii, czy nowatorskie technologie prorozwojowe stwarzają nowe wyzwania w zakresie zarządzania, a jeśli tak, to w jaki sposób można zmodernizować tradycyjne narzędzia kontroli zbrojeń w celu sprostania tym wyzwaniom. Ponadto w ramach projektu zbadana zostanie również komplementarność tradycyjnych środków kontroli zbrojeń z szerszymi środkami zarządzania technologią, które mogą przyczynić się do osiągnięcia tych samych celów w zakresie bezpieczeństwa, stabilności, ochrony, ograniczania ryzyka i nierozprzestrzeniania broni.
4. Szczegółowy opis projektu zawarty jest w załączniku.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (Wysoki Przedstawiciel).
2. Techniczna realizacja projektu, o którym mowa w art. 1, zostaje powierzona UNIDIR.
3. UNIDIR wykonuje swoje zadanie pod kierownictwem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z UNIDIR.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację finansowanego przez Unię projektu, o którym mowa w art. 1, wynosi 1 234 011 EUR.
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu Unii.
3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami pokrywanymi z kwoty referencyjnej określonej w ust. 1. W tym celu Komisja zawiera z UNIDIR umowę o przyznaniu wkładu. Umowa ta zawiera zobowiązanie UNIDIR do zapewnienia wyeksponowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.
4. Komisja dąży do tego, aby umowa o przyznaniu wkładu, o której mowa w ust. 3, została zawarta jak najszybciej po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia tej umowy.

Artykuł 4

1. Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie sprawozdań przygotowywanych co kwartał przez UNIDIR. Sprawozdania te stanowią podstawę oceny przeprowadzanej przez Radę.

2. Komisja dostarcza informacji na temat aspektów finansowych realizacji projektu, o którym mowa w art. 1.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Niniejsza decyzja wygasa 24 miesiące po dniu zawarcia umowy o przyznaniu wkładu, o której mowa w art. 3 ust. 3. Jednak niniejsza decyzja traci moc sześć miesięcy po dacie jej wejścia w życie, jeżeli umowa taka nie zostanie zawarta w tym okresie.

Sporządzono w Brukseli dnia 25 listopada 2022 r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA*

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY

„Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe”

Wprowadzenie

Postępy w nauce i technologii są kluczowymi czynnikami umożliwiającymi rozwój społeczno-gospodarczy i dobrobyt. W sprawozdaniu z 2021 r. zatytułowanym „Bieżące zmiany w nauce i technologii oraz ich potencjalny wpływ na międzynarodowe działania na rzecz bezpieczeństwa i rozbrojenia” Sekretarz Generalny ONZ odnotował jednak rosnące obawy, że „rozwój nauki i technologii mających znaczenie dla bezpieczeństwa i rozbrojenia przekracza ramy normatywne i ramy regulacyjne pozwalające zrozumieć ryzyko i nim zarządzać”.

Instytut Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR) jest autonomiczną instytucją w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych prowadzącą niezależne badania nad rozbrojeniem i powiązаныmi problemami, w szczególności kwestiami bezpieczeństwa międzynarodowego. W przeszłości UNIDIR odgrywał wiodącą rolę we wspieraniu wysiłków na rzecz zrozumienia skutków dla bezpieczeństwa wynikających z szybkiego i transformacyjnego postępu technologicznego i reagowania na nie. Obecnie prace te prowadzone są w ramach specjalnego, wieloletniego programu na rzecz bezpieczeństwa i technologii (SECTEC), który jest kluczowym źródłem wiedzy dla międzynarodowej społeczności dyplomatycznej, sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego oraz budowniczym mostów między tymi środowiskami (ponad 13 000 pobrań publikacji i ponad 6 500 uczestników wydarzeń tylko w ciągu ostatnich dwóch lat). Prace SECTEC przyniosły również istotny wpływ polityczny, w tym konkretne wzmianki w dwóch sprawozdaniach konsensualnych w sprawie międzynarodowego cyberbezpieczeństwa przyjętych przez Zgromadzenie Ogólne ONZ.

Proponowany dwuletni projekt pt. „Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe” skoncentruje się na wybranych kluczowych technologiach prorozwojowych i ich potencjalnym wpływie na bezpieczeństwo międzynarodowe. Prace w ramach tego projektu zostaną zorganizowane w trzech strumieniach prac, jak opisano szczegółowo w poniższej sekcji.

Projekt zostanie w pełni włączony do szerszego programu prac SECTEC, wykorzystując zasoby wiedzy i sieci już ustanowione w ramach szerszego programu oraz przyczyniając się do osiągnięcia jego ogólnych celów, które są ściśle powiązane z podstawowym mandatem Instytutu:

- **Kształtowanie polityki i podejmowanie decyzji.** Innowacje technologiczne wprowadzają nowe poziomy niepewności do globalnego środowiska bezpieczeństwa i stanowią wyzwanie dla tradycyjnego rozumienia konfliktów, a także koncepcji kontroli zbrojeń i reakcji na nie. Wielostronny mechanizm rozbrojenia, a także mechanizmy regionalne i krajowe będą musiały dostosować swoje narzędzia i procesy w celu opracowania skutecznych reakcji politycznych na nowe technologie. Prace SECTEC będą miały na celu wniesienie wkładu i dostarczenie informacji na potrzeby opracowywania takich reakcji politycznych poprzez tworzenie wiedzy, doradztwo i generowanie pomysłów.
- **Zmniejszenie luki w wiedzy na temat technologicznych aspektów bezpieczeństwa międzynarodowego.** Wiele wyzwań i możliwości związanych z nowymi technologiami wynika z ich charakterystyki technicznej, co utrudnia wdrażanie działań politycznych lub regulacyjnych bez odpowiedniego zrozumienia danej technologii, w tym zagrożeń i możliwości. Sytuację tę dodatkowo pogarsza nieodłączna charakterystyka wielu takich innowacji dotycząca możliwości ich podwójnego lub wszechstronnego zastosowania; innowacje te wymagają szerszego zrozumienia możliwych skutków w perspektywie interdyscyplinarnej i zależności od wszelkich działań politycznych lub regulacyjnych.
- **Spółeczności pomostowe.** W czasach rosnącej niestabilności na świecie i braku zaufania, wraz z ekspansją podmiotów, zwiększoną dystrybucją wiedzy ogólnej i wiedzy specjalistycznej oraz bardziej ograniczonymi możliwościami w zakresie tradycyjnych form regulacji, istnieje pilna potrzeba, aby różne społeczności zjednoczyły się i dzieliły się spostrzeżeniami w celu opracowania odpowiednich programów. Dotyczy to społeczności działających w różnych sektorach (np. rządów, przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego), a także społeczności w ramach mechanizmów wielostronnych, które tradycyjnie działają w różnych silosach (np. bezpieczeństwo międzynarodowe, rozwój, współpraca cyfrowa, przestępczość). SECTEC wykorzysta wyjątkową pozycję UNIDIR do pracy ponad podziałami na tradycyjne silosy, aby łączyć coraz bardziej współzależne dyskursy, budować mosty między społecznościami i konsolidować wiedzę.

PROJEKT

Reagowanie na wyzwania i wykorzystywanie możliwości wynikających z postępu technologicznego w kontekście pokoju i bezpieczeństwa jest zadaniem złożonym. Ogólnie rzecz biorąc, wymaga to możliwości zrozumienia, czym jest technologia, w jaki sposób można ją wykorzystać i w jakim celu oraz jakie narzędzia w zakresie zarządzania są dostępne, aby sterować jej rozwojem i wykorzystaniem lub kontrolować te elementy. Proponowany projekt „Odblokowanie potencjału innowacyjności: technologie prorozwojowe i bezpieczeństwo międzynarodowe” ma na celu zbadanie rozwoju wybranych kluczowych technologii prorozwojowych, ich stosowania i zarządzania nimi oraz zbadanie ich znaczenia dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego w ramach trzech strumieni prac opisanych poniżej.

Do celów tego projektu technologie prorozwojowe definiuje się jako technologie, które umożliwiają lub napędzają innowacje, rozwój zdolności i większy wpływ w innych obszarach zastosowań w ramach prac UNIDIR dotyczących SECTEC, a mianowicie w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, sztucznej inteligencji i autonomii oraz integracji systemów. Jest to spójne z polityką UE w zakresie kluczowych technologii prorozwojowych, w której uznaje się zasadniczą rolę tych technologii interdyscyplinarnych jako siły napędowej innowacji we wszystkich sektorach i zastosowaniach.

Projekt ten skupi się na możliwościach i wyzwaniach związanych z czterema technologiami prorozwojowymi, które uważa się za szczególnie istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa: zaawansowane materiały (np. półprzewodniki, mikro- i nanotechnologie), części i komponenty (np. mikrochipy, czujniki), infrastruktura (np. infrastruktura łączności nowej generacji – 5G i 6G, internet rzeczy, chmura, suwerenny internet) oraz przetwarzanie i obliczanie (np. chmura, przetwarzanie brzegowe i obliczenia kwantowe).

1. Strumień prac 1: Monitorowanie tendencji i podnoszenie świadomości na temat rozwoju nauki i technologii

1.1. Cel

Celem tego strumienia prac jest zidentyfikowanie i zrozumienie nowych i powstających technologii, a także nowatorskich zastosowań bardziej ugruntowanych technologii. Prace w ramach tego strumienia będą ukierunkowane przede wszystkim na zapewnienie strategom i decydom dostępnej wiedzy na temat badanych obszarów technologii w oparciu o rzetelne – pod względem technicznym i naukowym – dowody.

1.2. Oczekiwane wyniki:

- a) Zwiększona gotowość strategów i decydentów w odniesieniu do wyzwań i możliwości stwarzanych przez nowe i powstające technologie.
- b) Lepsze zrozumienie powiązań i konwergencji między różnymi technologiami.
- c) Większa świadomość potencjalnych zagrożeń i korzyści związanych z nowymi technologiami oraz zapewnienie zdolności wczesnego ostrzegania państwom o ograniczonych zdolnościach do przeprowadzania analizy sytuacji.

1.3. Opis strumienia prac

Ten strumień prac obejmie dwa główne działania. Po pierwsze, umożliwi on utworzenie funkcji ciągłej analizy sytuacji technologicznej, aby zapewnić wykrywanie, przegląd i analizę najbardziej istotnych postępów naukowych i technologicznych na wczesnych etapach rozwoju lub stosowania. Wynikiem tego działania będą dwa roczne kompendia najważniejszych tendencji w zakresie innowacji technologicznych, które dotyczą międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Ustalenia poczynione w trakcie tego działania będą stanowić uzupełnienie, a nie powielenie prac prowadzonych w ramach oficjalnych procesów wielostronnych, takich jak konwencja CCW i jej Grupa Ekspertów Rządowych ds. Nowych Technologii w dziedzinie Systemów Śmiercionośnej Broni Autonomicznej, Otwarta Grupa Robocza ds. Bezpieczeństwa Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych i Bezpiecznego Korzystania z nich, i zostaną wykorzystane do wniesienia wkładu w szerszy zestaw odpowiednich działań wielostronnych, takich jak roczne sprawozdanie SG ONZ na temat roli nauki i technologii w kontekście międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, Nasz wspólny program, w tym nowy program na rzecz pokoju, a także Szczyt Przyszłości, który odbędzie się w 2023 roku.

Drugie działanie w ramach tego strumienia prac obejmie zorganizowanie ośmiu śniadań technologicznych, których celem będzie umożliwienie, co kwartał, społeczności dyplomatycznej w Genewie i Nowym Jorku uczenia się i omawiania, w sposób nieformalny i poprzez bezpośrednie kontakty z ekspertami, konkretnych technologii prorozwojowych istotnych z punktu widzenia pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Każde wydarzenie odbędzie się dwa razy: pierwszy raz w trybie fizycznej obecności w Genewie, a drugi raz w trybie wirtualnym dla społeczności nowojorskiej.

2. Strumień prac 2: Zrozumienie wpływu nauki i technologii na pokój i bezpieczeństwo międzynarodowe

2.1. Cel

Celem tego strumienia jest zrozumienie, w jaki sposób – w kontekście bezpieczeństwa – można wykorzystywać nowe technologie prorozwojowe i jakie efekty mogłyby one przynieść. Prace prowadzone w ramach tego filaru będą również koncentrować się na zwiększającej się konwergencji różnych technologii i ich interdyscyplinarnych zastosowaniach. W szczególności w ramach tego strumienia zostanie uwypuklone, jak postępy w zakresie technologii prorozwojowych ukształtują przyszłe konflikty i pola walki.

2.2. Oczekiwane wyniki:

- a) Lepsze zrozumienie przez społeczność strategów wpływu nowych i powstających technologii prorozwojowych na pokój i bezpieczeństwo.
- b) Zwiększenie zdolności do tworzenia łącz i powiązań między obszarami zastosowań różnych technologii, co skutkuje bardziej świadomymi dyskusjami politycznymi w różnych dziedzinach i procesach.
- c) Większa zdolność do określania sposobów interwencji politycznych mających na celu ograniczenie ryzyka stwarzanego przez nowe technologie bez utrudniania postępu i innowacji.

2.3. Opis strumienia prac

Ten strumień prac obejmie przeprowadzenie czterech studiów badawczych, po jednym dla każdej z rozważanych podkategorii technologii prorozwojowych. Każde studium badawcze będzie miało na celu zarówno wprowadzenie do samej technologii, jak i analizę pozytywnego i negatywnego wpływu, jaki taka technologia mogłaby mieć na pokój i bezpieczeństwo międzynarodowe. Metodyka badawcza stosowana do przeprowadzania takich ocen skutków uwzględni nie tylko zdolności wojskowe, ale, w odpowiednich i stosownych przypadkach, czynniki polityczne, gospodarcze, społeczne, technologiczne, prawne i środowiskowe (analiza PESTLE). Studia te zaowocują pisemnymi sprawozdaniami ze streszczeniami udostępnionymi we wszystkich językach urzędowych ONZ w celu zwiększenia zasięgu i dostępności (tłumaczenie pełnych sprawozdań zostanie zapewnione w zależności od dostępności czasu i zasobów).

Ponadto mając na uwadze złożony ekosystem polityczny, wojskowy, prawny i techniczny, w którym takie technologie są opracowywane i wdrażane, w ramach niniejszego strumienia prac zostaną zorganizowane cztery wielostronne dialogi w celu uzupełnienia działań badawczych i wspierania wymiany poglądów i transferu wiedzy między różnymi społecznościami zainteresowanych stron. Format tych spotkań będzie hybrydowy i zaplanowany czasowo tak, by były one dostępne dla odbiorców z całego świata.

3. Strumień prac 3: Modernizacja kontroli zbrojeń i opracowanie rozwiązań w zakresie zarządzania na miarę XXI wieku

3.1. Cel

Celem tego strumienia jest zbadanie, czy nowatorskie technologie prorozwojowe stwarzają nowe wyzwania w zakresie zarządzania, a jeśli tak, to w jaki sposób można zmodernizować tradycyjny zestaw narzędzi kontroli zbrojeń, aby sprostać tym wyzwaniom. Ponadto w ramach tego strumienia zbadana zostanie również komplementarność tradycyjnych środków kontroli zbrojeń z szerszymi środkami zarządzania technologią, które mogą przyczynić się do osiągnięcia tych samych celów w zakresie bezpieczeństwa, stabilności, ochrony, ograniczania ryzyka i nierozprzestrzeniania broni.

3.2. Oczekiwane wyniki:

- a) Lepsze zrozumienie możliwych mocnych stron i ograniczeń obecnego zestawu narzędzi kontroli zbrojeń w celu radzenia sobie z nowymi i powstającymi technologiami.
- b) Lepsze zrozumienie szerszego zestawu narzędzi zarządzania technologią (np. norm branżowych, mechanizmów samoregulacji) oraz sposobów wykorzystania tych narzędzi przez międzynarodową społeczność zajmującą się kwestiami bezpieczeństwa w celu dążenia do bardziej pokojowego, stabilnego i bezpiecznego świata.
- c) Wzajemne stymulowanie wiedzy we wszystkich sektorach poprzez nieformalną wymianę otwartą dla wszystkich państw członkowskich ONZ, przemysłu i ogółu społeczeństwa obywatelskiego.

3.3. Opis strumienia prac

Ten strumień będzie opierał się na wynikach strumienia prac 2 w celu dalszego rozszerzenia analizy wybranych technologii prorozwojowych poprzez cztery dodatkowe studia badawcze koncentrujące się na konkretnych wyzwaniach związanych z zarządzaniem i potencjalnych reakcjach politycznych. Podobnie jak w strumieniu prac 2 każde studium badawcze zostanie uzupełnione o specjalny wielostronny dialog prowadzony w formacie hybrydowym w celu zgromadzenia doświadczeń różnych sektorów, które to doświadczenia będzie można wykorzystać do poprawy reakcji w ramach międzynarodowej polityki bezpieczeństwa.

Ponadto ten strumień prac obejmie opracowanie i wstępny projekt interaktywnej infografiki umożliwiającej identyfikację i mapowanie odpowiednich narzędzi kontroli zbrojeń oraz szerszego zestawu narzędzi i instrumentów zarządzania technologią na szczeblu regionalnym i międzynarodowym w odniesieniu do wybranych technologii prorozwojowych. Działanie to posłuży do przetestowania zarówno metodyki identyfikowania mających zastosowanie i odpowiednich narzędzi i ustalania ich hierarchii, jak i do przetestowania różnych wariantów wizualizacji danych. Infografika zostanie zamieszczona na specjalnej stronie internetowej na stronach UNIDIR.
